

Bruxelles, 13. lipnja 2022.
(OR. fr, en)

9751/22

ECOFIN 544
UEM 148
SOC 339
EMPL 221
COMPET 442
ENV 539
EDUC 212
RECH 335
ENER 250
JAI 804
GENDER 84
ANTIDISCRIM 64
JEUN 95
SAN 339

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. dok. Kom.:	9407/22 - COM(2022) 609 final
Predmet:	Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Grčke za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2022.

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni nacrt preporuke Vijeća, koji su na temelju prijedloga Komisije COM(2022) 609 final revidirali i o njemu se usuglasili različiti odbori Vijeća.

PREPORUKA VIJEĆA

od ...

o Nacionalnom programu reformi Grčke za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2022.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža², a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća³ kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom za oporavak i otpornost pruža se financijska potpora provedbi reformi i ulaganja i generira fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima Unije. Njime se doprinosi gospodarskom oporavku i provedbi održivih reformi i ulaganja kojima se potiče rast, posebno u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije, uz jačanje otpornosti i potencijalnog rasta gospodarstava država članica. Njime se pomaže i jačanju održivih javnih financija te poticanju rasta i otvaranja radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. Maksimalni financijski doprinos po državi članici u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost bit će ažuriran u lipnju 2022., u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241.

³ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

- (2) Komisija je 24. studenoga 2021. donijela Godišnji pregled održivog rasta, čime je označen početak europskog semestra 2022. za koordinaciju ekonomskih politika. Uzela je u obzir Socijalnu obvezu iz Porta potpisanu 7. svibnja 2021. radi daljnje provedbe europskog stupa socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Europsko vijeće potvrdilo je 25. ožujka 2022. prioritete Godišnjeg pregleda održivog rasta 2022. Komisija je 24. studenoga 2021. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojem je utvrđeno da je Grčka jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je istog dana donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja i Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2022., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 5. travnja 2022. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja⁴ („Preporuka o europodručju za 2022.”), a 14. ožujka 2022. Zajedničko izvješće o zapošljavanju.

⁴ Preporuka Vijeća od 5. travnja 2022. o ekonomskoj politici europodručja (SL C 153, 7.4.2022., str. 1.).

- (3) Ruska invazija na Ukrajinu, koja je uslijedila nakon globalne pandemije, znatno je izmijenila geopolitički i gospodarski kontekst. Posljedice invazije na gospodarstva država članica očituju se, među ostalim, u višim cijenama energije, hrane i sirovina te slabijim izgledima za rast. Više cijene energije posebno opterećuju najranjivija kućanstva koja se suočavaju s energetske siromaštvom ili su u opasnosti od njega, kao i poduzeća koja su najranjivija na povećanja cijena energije. Unija se suočava i s dosad nezabilježenim priljevom osoba koje bježe iz Ukrajine. Gospodarske posljedice koje proizlaze iz agresivnog rata Rusije asimetrično utječu na države članice. U tom je kontekstu 4. ožujka 2022. prvi put aktivirana Direktiva Vijeća 2001/55/EZ⁵ putem Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/382⁶, kojom se raseljenim osobama iz Ukrajine daje pravo na zakonit boravak u Uniji, kao i pristup obrazovanju i osposobljavanju, tržištu rada, zdravstvu, stanovanju i socijalnoj skrbi.

⁵ Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba, (SL L 212, 7.8.2001., str. 12.).

⁶ Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL L 71, 4.3.2022., str. 1.).

- (4) Uzimajući u obzir gospodarsku i geopolitičku situaciju koja se ubrzano mijenja, europski semestar u 2022. nastavlja opsežnu koordinaciju ekonomskih politika i politika zapošljavanja te se istodobno razvija u skladu sa zahtjevima provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost, kako je navedeno u Godišnjem pregledu održivog rasta 2022. Provedba donesenih planova za oporavak i otpornost ključna je za ostvarivanje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se planovi odnose na sve relevantne preporuke ili na znatan dio relevantnih preporuka za pojedinu zemlju izdanih u ciklusima europskog semestra 2019. i 2020. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019. i 2020. i dalje su jednako relevantne i za planove za oporavak i otpornost koji su revidirani, ažurirani ili izmijenjeni u skladu s člancima 14., 18. i 21. Uredbe (EU) 2021/241, uza sve druge preporuke za pojedinu zemlju izdane do datuma podnošenja takvih revidiranih, ažuriranih ili izmijenjenih planova za oporavak i otpornost.
- (5) Opća klauzula o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu aktivirana je u ožujku 2020. Komisija je u svojoj komunikaciji od 3. ožujka 2021. naslovljenoj „Godinu dana od izbivanja pandemije bolesti COVID-19: odgovor u okviru fiskalne politike” iznijela stajalište da bi odluku o deaktivaciji ili nastavku primjene opće klauzule o odstupanju trebalo donijeti u okviru ukupne ocjene stanja gospodarstva, pri čemu bi ključni kvantitativni kriterij bio razina gospodarske aktivnosti u Uniji ili europodručju u usporedbi s razinama prije krize (krajem 2019.). Povećana neizvjesnost i znatni negativni rizici za gospodarske izglede u kontekstu rata u Europi, dosad nezabilježeno povećanje cijena energije i kontinuirani poremećaji u lancu opskrbe opravdavaju produljenje opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu tijekom 2023.

- (6) U skladu s pristupom iz Preporuke Vijeća od 18. lipnja 2021.⁷ o Programu stabilnosti Grčke za 2021., opći smjer fiskalne politike trenutačno se najbolje mjeri kao promjena primarnih rashoda (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda i isključujući privremene hitne mjere uvedene zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19), ali uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratna sredstva) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije, u odnosu na srednjoročni potencijalni rast⁸. Kako bi se ocijenilo je li nacionalna fiskalna politika razborita i potiče li se njezinim sastavom održiv oporavak u skladu sa zelenom i digitalnom tranzicijom, uz opći smjer fiskalne politike pozornost se posvećuje i razvoju primarnih tekućih rashoda koje financira država⁹ (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda i bez privremenih hitnih mjera uvedenih zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19) i razvoju ulaganja.

⁷ Preporuka Vijeća od 18. lipnja 2021. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2021. (SL C 304, 29.7.2021., str. 33.).

⁸ Ova Preporuka sadržava Komisijine procjene smjera fiskalne politike i njezinih komponenti na temelju pretpostavki iz Komisijine proljetne prognoze 2022. Komisijine procjene srednjoročnog potencijalnog rasta ne uključuju pozitivan učinak reformi u okviru plana za oporavak i otpornost koje mogu potaknuti potencijalni rast.

⁹ Ne financira se bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost ni sredstvima iz drugih fondova Unije.

- (7) Komisija je 2. ožujka 2022. donijela Komunikaciju s općim smjernicama za fiskalnu politiku u 2023. („fiskalne smjernice”), čiji je cilj poduprijeti pripremu programâ stabilnosti i konvergencije država članica i time ojačati koordinaciju politika. Na temelju makroekonomskih izgleda iz zimske prognoze 2022., Komisija smatra da je prelazak s ukupno poticajnog smjera fiskalne politike u razdoblju 2020.–2022. na uglavnom neutralan opći smjer fiskalne politike, uz spremnost na reagiranje na promjenjivo gospodarsko stanje, primjeren za 2023. Komisija je najavila da bi se fiskalne preporuke za 2023. trebale i dalje razlikovati po državama članicama te bi se u njima trebalo voditi računa o mogućim prelijevanjima među državama. Komisija je pozvala države članice da te smjernice uzmu u obzir u svojim programima stabilnosti i konvergencije. Komisija se obvezala da će pomno pratiti gospodarska kretanja i prema potrebi prilagoditi svoje smjernice politika, a najkasnije u okviru proljetnog paketa europskog semestra potkraj svibnja 2022.
- (8) U pogledu fiskalnih smjernica, u fiskalnim preporukama za 2023. uzimaju se u obzir pogoršani gospodarski izgledi, povećana neizvjesnost i dodatni negativni rizici te viša inflacija u usporedbi s Komisijinom zimskom prognozom 2022. Na temelju tih razmatranja fiskalnim odgovorom treba povećati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju i energetske sigurnost te održati kupovnu moć najranjivijih kućanstava kako bi se ciljanim i privremenim mjerama ublažio učinak povećanja cijena energije i ograničio inflacijski pritisak zbog sekundarnih učinaka. Fiskalna politika treba ostati fleksibilna radi prilagodbe okolnostima koje se brzo mijenjaju, uključujući izazove koji proizlaze iz agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine kad je riječ o obrani i sigurnosti, te se ona treba razlikovati po državama članicama, ovisno o njihovoj fiskalnoj i gospodarskoj situaciji, među ostalim u pogledu njihove izloženosti krizi i priljevu raseljenih osoba iz Ukrajine.

- (9) Grčka je 27. travnja 2021. Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi. Vijeće je 13. srpnja 2021. donijelo Provedbenu odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Grčke¹⁰. Isplata obroka ovisi o donošenju odluke Komisije, u skladu s člankom 24. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241, u kojoj se navodi da je Grčka u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da mjere povezane s ostvarenim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima nisu preokrenute.
- (10) Grčka je 30. travnja 2022. dostavila Nacionalni program reformi, a 29. travnja 2022. Program stabilnosti za 2022., u skladu s člankom 4. Uredbe (EZ) br. 1466/97. Zbog njihove uzajamne povezanosti ta su dva programa ocijenjena zajedno. U skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241 u Nacionalnom programu reformi za 2022. uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Grčke o ostvarenom napretku u provedbi plana za oporavak i otpornost.

¹⁰ ST 10152/2021.

- (11) Komisija je 23. svibnja 2022. objavila Izvješće za Grčku za 2022. U njemu je ocijenjen napredak Grčke u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo 2019., 2020. i 2021. te je analizirana provedba plana za oporavak i otpornost Grčke na temelju tablice pokazatelja za oporavak i otpornost. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su nedostaci u pogledu izazova koji nisu obuhvaćeni ili su samo djelomično obuhvaćeni planom za oporavak i otpornost, kao i novi i predstojeći izazovi, uključujući one koji proizlaze iz ruske invazije na Ukrajinu. Ocijenjen je i napredak Grčke u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.
- (12) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Grčku u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011 i objavila rezultate 23. svibnja 2022. Komisija je zaključila da u Grčkoj postoje prekomjerne makroekonomske neravnoteže. Slabosti su povezane s visokim državnim dugom, nepotpunim vanjskim rebalansom i visokim razinama neprihodonosnih kredita u kontekstu niskog potencijalnog rasta i visoke nezaposlenosti.
- (13) Komisija je 23. svibnja 2022. objavila izvješće u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora. U tom se izvješću razmatralo proračunsko stanje Grčke jer je njezin deficit opće države 2021. premašio referentnu vrijednost od 3 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) utvrđenu Ugovorom. U izvješću je zaključeno da kriterij deficita nije ispunjen. U skladu s komunikacijom od 2. ožujka 2022. Komisija nije predložila pokretanje novih postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2022. te će u jesen 2022. ponovno procijeniti je li potrebno predložiti pokretanje takvih postupaka.

(14) Vijeće je u Preporuci od 20. srpnja 2020.¹¹ Grčkoj preporučilo da u skladu s općom klauzulom o odstupanju u 2020. i 2021. poduzme sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju bolesti COVID-19, održavanje gospodarstva i potporu oporavku koji će uslijediti. Preporučilo je i da Grčka, kada to gospodarski uvjeti dopuste, provodi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja. Prema podacima koje je Eurostat potvrdio, deficit opće države u Grčkoj se u 2021. smanjio na 7,4 % sa 10,2 % BDP-a, koliko je iznosio u 2020. Grčka je odgovorom u okviru fiskalne politike poduprla gospodarski oporavak u 2021., a privremene hitne mjere smanjile su se sa 7,6 % BDP-a u 2020. na 7,2 % u 2021. Mjere koje je Grčka poduzela u 2021. bile su u skladu s Preporukom Vijeća od 20. srpnja 2020. Diskrecijske proračunske mjere koje je vlada donijela 2020. i 2021. bile su privremene ili popraćene kompenzacijskim mjerama. Prema podacima koje je Eurostat potvrdio, dug opće države pao je s 206,3 % BDP-a u 2020. na 193,3 % BDP-a u 2021.

¹¹ Preporuka Vijeća od 20. srpnja 2020. o Nacionalnom programu reformi Grčke za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2020. (SL C 282, 26.8.2020., str. 46).

(15) Makroekonomski scenarij na kojem se temelje proračunske projekcije u Programu stabilnosti za 2022. realan je za 2022. i povoljan za 2023. U Programu stabilnosti za 2022. predviđa se da će se realni BDP povećati za 3,1 % u 2022. i za 4,8 % u 2023. Za usporedbu, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se veći rast realnog BDP-a od 3,5 % u 2022. i manji rast realnog BDP-a od 3,1 % u 2023. Razlika između prognoza uglavnom se temelji na različitim pretpostavkama o brzini apsorpcije sredstava Unije te o učinku vojne agresije Rusije na Ukrajinu, posebno na privatnu potrošnju. Vlada u Programu stabilnosti za 2022. očekuje da će se ukupni deficit smanjiti na 4,4 % BDP-a u 2022. i na 1,4 % u 2023. Smanjenje u 2022. uglavnom je rezultat trenutnog oporavka gospodarske aktivnosti i ukidanja većine hitnih mjera. Prema Programu stabilnosti za 2022. očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u snažno povećati na 180,2 % u 2022. i pasti na 168,6 % u 2023. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se državni deficit od 4,3 % BDP-a za 2022. i 1,0 % BDP-a za 2023. To je uglavnom u skladu s deficitom predviđenim u Programu stabilnosti za 2022. Neovisno o razlici u rastu realnog BDP-a, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se dinamičniji rast cijena i plaća za 2022. i 2023., zbog čega se predviđaju veći prihodi od oporezivanja osobnog dohotka. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se veći udio duga opće države u BDP-u, od 185,7 % u 2022. i 180,4 % u 2023. Razlika je posljedica različitih procjena razlika između fiskalnog salda na gotovinskoj osnovi i proračunskoj osnovi te različite pretpostavke o neto akumulaciji financijske imovine. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. trenutno se procjenjuje da će srednjoročni (prosječni desetogodišnji) potencijalni rast proizvodnje iznositi –0,3 %. Međutim, u toj procjeni djelomično se odražava prethodno razdoblje duboke gospodarske recesije u Grčkoj i ona ne uključuje učinak reformi u okviru plana za oporavak i otpornost koje mogu potaknuti potencijalni rast Grčke.

(16) Vlada je 2022. postupno ukinula većinu mjera poduzetih kao odgovor na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19, pa se predviđa da će se privremene hitne mjere smanjiti sa 7,2 % BDP-a u 2021. na 1,8 % BDP-a u 2022. Na državni deficit utječu mjere donesene radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije, koje se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. procjenjuju na 1,1 % BDP-a u 2022., a u 2023. ne očekuje se fiskalni učinak jer je u planu njihovo postupno ukidanje¹². Taj je učinak na deficit djelomično neutraliziran većim prihodima od emisijskih jedinica. Te se mjere uglavnom sastoje od subvencija za korisnike energije, socijalnih transfera siromašnijim kućanstvima i smanjenja neizravnih poreza na usluge prijevoza. Mjere su najavljene kao privremene. Nakon podnošenja Programa stabilnosti Grčke i datuma zaključenja Komisijine proljetne prognoze 2022. vlada je najavila novi paket mjera za 2022. kojim se nastoje ublažiti posljedice povećanja cijena energije. Međutim, ako cijene energije ostanu povišene u 2023., neke od tih mjera mogle bi se nastaviti. Na državni deficit utječu i troškovi pružanja privremene zaštite raseljenim osobama iz Ukrajine, za koje se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa da će iznositi 0,1 % BDP-a u 2022. i 0,1 % u 2023.¹³

¹² Iznosi predstavljaju razinu godišnjih proračunskih troškova tih mjera poduzetih od jeseni 2021., uključujući tekuće prihode i rashode te, prema potrebi, mjere za kapitalne rashode.

¹³ Pretpostavlja se da će ukupan broj raseljenih osoba iz Ukrajine u Uniji postupno dosegnuti 6 milijuna do kraja 2022., a njihova se geografska razmještenost procjenjuje na temelju veličine postojeće dijaspore, relativnog broja stanovnika države članice primateljice i stvarne razmještenosti raseljenih osoba iz Ukrajine diljem Unije od ožujka 2022. Kad je riječ o proračunskim troškovima po osobi, procjene se temelje na modelu mikrosimulacije Euromod Zajedničkog istraživačkog centra Komisije, pri čemu se u obzir uzimaju novčane naknade na koje bi osobe mogle imati pravo i naknade u naravi kao što su obrazovanje i zdravstvena zaštita.

- (17) Vijeće je u svojoj Preporuci od 18. lipnja 2021. preporučilo da bi Grčka u 2022. trebala iskoristiti Mehanizam za oporavak i otpornost za financiranje dodatnih ulaganja za potporu oporavku uz provedbu razborite fiskalne politike. Osim toga, trebala bi očuvati ulaganja koja financira država. Vijeće je Grčkoj preporučilo i da, kada to gospodarski uvjeti dopuste, provodi fiskalnu politiku s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja srednjoročne fiskalne održivosti, uz istodobno povećanje ulaganja radi poticanja potencijala rasta.

(18) Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. i podacima iz Programa stabilnosti Grčke za 2022. predviđa se da će u 2022. smjer fiskalne politike biti poticajan i iznositi –3,3 % BDP-a¹⁴. Grčka namjerava pružati kontinuiranu potporu oporavku koristeći se Mehanizmom za oporavak i otpornost za financiranje dodatnih ulaganja u skladu s preporukom Vijeća. Predviđa se da će se pozitivan učinak koji na gospodarsku aktivnost imaju rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova Unije povećati za 0,2 postotna boda BDP-a u odnosu na 2021. Predviđa se da će učinak ulaganja koja financira država na smjer fiskalne politike u 2022. biti ekspanzivan i iznositi 0,8 postotnih bodova BDP-a¹⁵. Stoga u skladu s preporukom Vijeća Grčka namjerava očuvati ulaganja koja financira država. Ujedno se predviđa da će rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na strani prihoda) u 2022. imati ekspanzivan učinak od 2,2 postotna boda na opći smjer fiskalne politike. Taj znatan ekspanzivni učinak uključuje dodatni učinak mjera za ublažavanje gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije (0,6 % BDP-a) i troškova pružanja privremene zaštite raseljenim osobama iz Ukrajine (0,1 % BDP-a), a predviđa se da će rastu tekućih neto rashoda doprinijeti (0,6 % BDP-a) i povećanje rashoda za mirovine i socijalne naknade. Na temelju Komisijine prognoze, diskrecijske mjere nisu u potpunosti popraćene kompenzacijskim mjerama.

¹⁴ Negativan predznak pokazatelja odgovara prekomjernom rastu primarnih rashoda u usporedbi sa srednjoročnim gospodarskim rastom, što upućuje na ekspanzivnu fiskalnu politiku.

¹⁵ Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti ekspanzivan i iznositi 0,1 postotni bod BDP-a.

- (19) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2022. predviđa se da će u 2023. smjer fiskalne politike iznositi +1,5 % BDP-a uz pretpostavku nepromijenjenih politika¹⁶. Predviđa se da će Grčka 2023. nastaviti upotrebljavati bespovratna sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost za financiranje dodatnih ulaganja za potporu oporavku. Predviđa se da će se pozitivan učinak koji na gospodarsku aktivnost imaju rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova Unije smanjiti za 0,3 postotna boda BDP-a u odnosu na 2022., što je odraz početne faze novog programskog razdoblja za druge fondove EU-a. Predviđa se da će učinak ulaganja koja financira država na smjer fiskalne politike u 2023. biti ekspanzivan i iznositi 0,6 postotnih bodova BDP-a¹⁷. Ujedno se predviđa da će rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na strani prihoda) u 2023. imati kontrakcijski učinak od 1,7 postotnih bodova na opći smjer fiskalne politike. To uključuje učinak postupnog ukidanja mjera za ublažavanje posljedica povećanja cijena energije od 1,1 % BDP-a.
- (20) U Programu stabilnosti za 2022. očekuje se da će se deficit opće države postupno smanjiti na 0,4 % BDP-a u 2024. i na 0,1 % do 2025. Stoga se predviđa da će deficit opće države tijekom trajanja Programa ostati ispod 3 % BDP-a. U tim se predviđanjima pretpostavlja da će se gospodarski oporavak nastaviti i uzima se u obzir produljenje smanjenja naknade za solidarnost dodane porezu na dohodak, koje pogoduje rastu, te doprinosu za socijalnu solidarnost. Prema Programu stabilnosti za 2022. očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u dodatno smanjiti, točnije na 155,2 % u 2024., a zatim pasti na 146,5 % u 2025. Prema analizi Komisije čini se da su rizici za održivost duga u srednjoročnom razdoblju visoke razine.

¹⁶ Pozitivan predznak pokazatelja odgovara nedovoljnom rastu primarnih rashoda u usporedbi sa srednjoročnim gospodarskim rastom, što upućuje na kontrakcijsku fiskalnu politiku.

¹⁷ Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti neutralan i iznositi 0,0 postotnih bodova BDP-a.

- (21) Na temelju reformi poduzetih u okviru plana za oporavak i otpornost izmjene grčkog okvira porezne politike mogle bi pomoći u rješavanju problema nedostatka ulaganja. Točnije, uvođenjem šireg sustava prethodnih poreznih mišljenja mogla bi se povećati pravna sigurnost za ulagače i pojačati naponi koji su u tijeku kako bi se pojednostavio porezni sustav. Nadalje, po uzoru na dobre primjere iz prakse drugih država članica, preispitivanjem postojećeg godišnjeg paušalnog poreza na samozaposlene (uz porez na dohodak) mogla bi se poboljšati struktura poreznog opterećenja samozaposlenih osoba, potaknuti porezna disciplina i poduprijeti ulaganja. Grčka i dalje poduzima korake za modernizaciju javne uprave, ali su njezini ukupni rezultati i dalje niski, što je djelomično posljedica problema s privlačenjem i zadržavanjem visokokvalificiranog osoblja. Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za poboljšanje učinkovitosti javne uprave, a posebno njezinih digitalnih usluga. Osim mjera koje su dio njezina plana za oporavak i otpornost, Grčka napreduje u uspostavi integriranog sustava upravljanja ljudskim resursima s digitalnim organigramima za subjekte javnog sektora i opisima poslova za sva trenutačno raspoloživa radna mjesta. Očekuje se da će se time olakšati raspodjela resursa u skladu s utvrđenim i prioritetnim potrebama. Istodobno, iako je broj stalnog osoblja uglavnom stabilan zahvaljujući zapošljavanju prema pravilu „jedan za jedan”, koje je i dalje na snazi, broj privremenog osoblja naglo se povećao za gotovo 25 % od 2018. Povećanjem veličine javne uprave mogli bi se poništiti naponi uloženi u približavanje rashoda za plaće u Grčkoj (u usporedbi s BDP-om) prosjeku Unije. S obzirom na to da postupak odabira privremenog osoblja nije toliko detaljan kao za stalna radna mjesta, to bi, osim što postoji fiskalni rizik, moglo oslabiti integritet novog postupka odabira za stalne državne službenike. Nastavkom primjene pravila „jedan za jedan” za stalno osoblje, koje je dopunjeno utvrđivanjem gornje granice za privremeno osoblje koja se primjenjuje od 2022., uspostavlja se opći okvir za jačanje središnje kontrole zapošljavanja i omogućuje vraćanje na broj osoblja prije pandemije.

Ako se ostvari očekivano smanjenje ukupnog broja osoblja, to bi moglo omogućiti prilagodbu razina primitaka za određena radna mjesta i subjekte koji se smatraju kritičnima te u slučajevima u kojima se javna uprava suočava s poteškoćama u privlačenju i zadržavanju kvalificiranog osoblja. To bi moglo podrazumijevati povezivanje opisa radnog mjesta s ljestvicom dodataka na plaću ili uspostavu posebne ljestvice plaća za određene subjekte javnog sektora (npr. regulatore tržišta) jer takvi sustavni pristupi ne bi ugrozili jedinstvenu ljestvicu plaća i u skladu su s razboritom fiskalnom politikom. Naposljetku, iako plan za oporavak i otpornost uključuje mjere za jačanje aktivnih politika tržišta rada, i dalje ima prostora za dodatne mjere kojima bi se povećala zapošljivost mladih i žena te tako poduprlo uključivo tržište rada koje se temelji na brojnijim i boljim radnim mjestima.

(22) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju, s okvirnim vremenskim rasporedom za završetak provedbe do 31. kolovoza 2026. Njima se doprinosi svladavanju svih ili znatnog dijela ekonomskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama za pojedinu zemlju koje je Vijeće uputilo Grčkoj u okviru europskog semestra 2019. i 2020., uza sve preporuke za pojedinu zemlju izdane do datuma donošenja plana za oporavak i otpornost. Te se preporuke posebno odnose na kvalitetu i održivost javnih financija; dostupnost i otpornost zdravstvenog sustava; aktivne politike tržišta rada; politike kojima se podupiru javna ulaganja u obrazovanje, vještine i zapošljivost; istraživanje i razvoj; siguran, pametan, održiv i otporan prijevoz i logistiku; čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije, uključujući projekte obnovljive energije i interkonekcije; okolišnu infrastrukturu; obnovu urbanih područja; te digitalnu transformaciju javne uprave i poduzeća. Plan za oporavak i otpornost uključuje i znatan broj mjera za rješavanje izazova u odnosu na fiskalne strukturne politike, socijalnu skrb, financijsku stabilnost, tržište rada i proizvodno tržište te modernizaciju javne uprave, a sve te mjere prate, proširuju i dopunjuju obveze nakon provedbe programa. Plan za oporavak i otpornost sadržava i mjere za povećanje konkurentnosti i promicanje privatnih ulaganja poboljšanjem poslovnog okruženja i pojednostavnjenjem regulatornog okvira. Te su reforme dopunjene kreditnim instrumentom čija je svrha potaknuti privatna ulaganja u transformativne sektore gospodarstva, uključujući zelenu tranziciju i digitalnu transformaciju.

- (23) Očekuje se da će provedba plana za oporavak i otpornost Grčke doprinijeti daljnjem napretku u zelenoj i digitalnoj tranziciji. Mjerama potpore klimatskim ciljevima u Grčkoj namijenjeno je 37,5 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost, dok je mjerama potpore digitalnim ciljevima namijenjeno 23,3 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost. Potpuna provedba plana za oporavak i otpornost, u skladu s relevantnim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima, pomoći će Grčkoj da se brzo oporavi od posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, uz istodobno jačanje otpornosti. Sustavno uključivanje socijalnih partnera i drugih relevantnih dionika i dalje je važno za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost, kao i drugih ekonomskih politika i politika zapošljavanja izvan okvira plana za oporavak i otpornost, kako bi se osigurala opća odgovornost za cjelokupni program politike.
- (24) Planom za oporavak i otpornost Grčke utvrđuje se sveobuhvatan upravljački okvir za koordinaciju, provedbu i praćenje investicijskih i reformskih mjera. Međutim, stvarna provedba plana za oporavak i otpornost uvelike će ovisiti o administrativnim i provedbenim kapacitetima provedbenih tijela te će je trebati pomno pratiti. Očekuje se da će tehničke službe regionalne i lokalne uprave, uključujući općinska poduzeća, doprinijeti provedbi niza komponenata, a njihovi administrativni kapaciteti, posebno za manje općine, obično su ograničeni te bi bilo važno da se prema potrebi na raspolaganje stavi dodatna potpora sa središnje razine. Poštovanje strogih rokova, brzo reagiranje na blokade i pronalaženje rješenja bit će ključni za neometanu provedbu plana za oporavak i otpornost. Za rješavanje uskih grla mogla bi biti korisna međuministarska radna skupina na visokoj razini. Naposljetku, kad je riječ o općoj koordinaciji, Agencija za Mehanizam za oporavak i otpornost, koja je dio Ministarstva financija, imat će ključnu ulogu i očekuje se da će joj se dodijeliti dostatna sredstva, a njezina bliska suradnja s Glavnim tajništvom za koordinaciju (koje je odgovorno za koordinaciju reformskih mjera) od iznimne je važnosti.

- (25) Komisija je 29. srpnja 2021. odobrila grčki sporazum o partnerstvu predviđen u Uredbi (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸. Grčka je u listopadu i studenome 2021. Komisiji dostavila 21 program kohezijske politike. U skladu s Uredbom (EU) 2021/1060 Grčka je uzela u obzir relevantne preporuke za pojedinu zemlju pri programiranju fondova kohezijske politike za razdoblje 2021.–2027. To je preduvjet za poboljšanje učinkovitosti i maksimalno povećanje dodane vrijednosti financijske potpore koju će primiti iz fondova kohezijske politike, uz istodobno promicanje koordinacije, komplementarnosti i koherentnosti između tih fondova kohezijske politike i drugih instrumenata i fondova Unije. Uspješna provedba Mehanizma za oporavak i otpornost i programa kohezijske politike ovisi i o uklanjanju prepreka ulaganjima radi potpore zelenoj i digitalnoj tranziciji i uravnoteženom teritorijalnom razvoju.

¹⁸ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

(26) Nakon uspješnog dovršetka programa financijske pomoći u okviru Europskog stabilizacijskog mehanizma u 2018., nad Grčkom se provodi pojačani nadzor u skladu s Uredbom (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹. Pojačani nadzor služi za praćenje provedbe posebnih obveza koje je Grčka 22. lipnja 2018. dobila od Euroskupine kako bi dovršila ključne strukturne reforme započete u okviru programa. Provedba tih obveza u dogovorenim rokovima do sredine 2022. osnova je za otpis duga; Grčka je, dakle, ušla u zadnju godinu tog aranžmana. Kako je navedeno u 14. izvješću o pojačanom nadzoru objavljenom 23. svibnja 2022., unatoč teškim okolnostima pandemije i nedavnom gospodarskom učinku ruske vojne agresije na Ukrajinu, Grčka je učinkovito provela većinu obveza politike, čime je poboljšala otpornost i financijsku stabilnost grčkog gospodarstva. Međutim, neki se elementi tek trebaju dovršiti. To se posebno odnosi na dovršetak nacionalnog katastra, čime bi se dodatno poboljšala poslovna klima u Grčkoj. Posljednjih je godina ostvaren znatan napredak, a očekuje se da će cijeli katastar biti dovršen do prosinca 2022. Uvođenje katastra dobilo je potporu iz strukturnih fondova Unije. Mehanizmom za oporavak i otpornost odnedavna se pruža potpora za digitalizaciju upisa vlasništva i isprava o prijenosu vlasništva. U okviru katastarskog projekta Grčka treba dovršiti i izradu katastarskih karata, operacionalizaciju agencije za katastar i ratifikaciju karata šuma koje obuhvaćaju cijelu zemlju.

¹⁹ Uredba (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost (SL L 140, 27.5.2013., str. 1.).

- (27) Osim gospodarskih i socijalnih izazova obuhvaćenih planom za oporavak i otpornost, Grčka se suočava s brojnim dodatnim izazovima koji se odnose na zdravstvenu zaštitu. Izravna plaćanja u Grčkoj i dalje su visoka i čine više od trećine ukupnih rashoda za zdravstvenu zaštitu (35 %)²⁰. Ona su u velikoj mjeri povezana s participacijom za lijekove i izravnim plaćanjima za usluge izvan paketa naknada. S druge strane, to je povezano s relativno visokom javnom potrošnjom za farmaceutske proizvode (u usporedbi s prosjekom Unije) i s relativno niskim (u usporedbi s prosjekom Unije) rashodima za terapijsku skrb, posebno za izvanbolničke pacijente. Funkcionalan sustav primarne zdravstvene zaštite koji obuhvaća cijelo stanovništvo i u kojem liječnici opće prakse imaju učinkovitu selekcijsku ulogu može povećati učinkovitost i pristup proizvodima i uslugama zdravstvene zaštite. U tom pogledu potpuna provedba izmjena sustava primarne zdravstvene zaštite, za koje se očekuje da će biti donesene u kontekstu pojačanog nadzora, bit će ključna za dobro funkcioniranje zdravstvenog sustava. Reforma se nastavlja na dosad poduzete mjere za uspostavu sveobuhvatnog sustava primarne zdravstvene zaštite, koje su se, međutim, teško provodile. U tu će svrhu povećanje broja obiteljskih liječnika kako bi se postigla potpuna pokrivenost i registracija stanovništva biti ključno za osiguravanje odgovarajućeg i jednakog pristupa zdravstvenoj zaštiti za sve građane.
- (28) Na temelju ovlasti koje su šefovi država ili vlada Unije utvrdili u Izjavi iz Versaillesa, Komisijinim prijedlogom plana REPowerEU nastoji se čim prije postupno ukinuti ovisnost Unije o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. U tu svrhu, u dijalogu s državama članicama, Komisija namjerava utvrditi najprikladnije projekte, ulaganja i reforme na nacionalnoj i regionalnoj razini te na razini Unije. Cilj je tih mjera smanjiti sveukupnu ovisnost o fosilnim gorivima i potaknuti odmak od uvoza fosilnih goriva iz Rusije.

²⁰ Podaci iz 2019. i dijela publikacije Stanje zdravlja u EU-u, Grčka: Profil zdravlja zemlje, OECD, 2021. (<https://www.oecd.org/health/greece-country-health-profile-2021-4ab8ea73-en.htm>).

(29) Prema podacima iz 2020. nafta čini 50 % a plin 24 % udjela u strukturi izvora energije u Grčkoj. Ovisnost Grčke o uvozu nafte²¹ i plina iz Rusije neznatno je ispod prosjeka Unije i iznosi 18 % u usporedbi s prosjekom Unije od 26 % za sirovu naftu i 39 % u usporedbi s 44 % za plin²². Iz Rusije se uvozi 87 % ugljena, ali Grčka na domaćem tržištu nabavlja veliku količinu lignita. Kako bi se smanjila ovisnost o plinu iz Rusije i diversificirala struktura izvora energije radi odmaka od fosilnih goriva, uključujući ispunjavanje obveze postupnog ukidanja cjelokupne proizvodnje električne energije iz lignita do 2028., moglo bi se nastaviti s nizom mjera koje potiču ulaganja i reforme iz grčkog plana za oporavak i otpornost te ih nadilaze. Grčka bi mogla ubrzati širenje upotrebe energije iz obnovljivih izvora i uspostavu organizirane tržišne platforme kojom bi se olakšali bilateralni sporazumi o kupnji energije iz obnovljivih izvora. Provedbom reformi iz grčkog plana za oporavak i otpornost smanjit će se prepreke ulaganjima u sektor energije iz obnovljivih izvora. Grčka može početi razvijati infrastrukturu za vodik, posebno u grčkim lukama, kako bi olakšala transport vodika. Planirana infrastrukturna ulaganja mrežnih operatora mogla bi se ubrzati i proširiti, posebno u pogledu postavljanja trafostanica. Osim toga, moglo bi se skratiti prosječno vrijeme koje mrežni operatori trebaju za obradu i dovršetak uvjeta priključenja za nova postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Dodatne elektroenergetske interkonekcije sa susjednim zemljama omogućile bi povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora u mreži. Grčka mora ubrzati diversifikaciju plinskih pravaca brzim dovršetkom postojećih ulaganja u poodmakloj fazi.

²¹ Eurostat (2020.), udio uvoza iz Rusije u odnosu na ukupni uvoz sirove nafte. U prosjeku za EU-27 ukupni uvoz obuhvaća uvoz iz zemalja izvan EU-27. Ukupni uvoz za Grčku uključuje trgovinu unutar EU-a. Sirova nafta ne uključuje naftne derivate. Znatno udio u ukupnom uvozu nafte u Grčku čini rafinerijska sirovina. Kad je riječ o rafinerijskoj sirovini, Grčka uvelike ovisi o ruskom uvozu jer iz Rusije dolazi 86 % ukupnog uvoza.

²² Eurostat (2020.), udio uvoza iz Rusije u odnosu na ukupni uvoz prirodnog plina i kamenog ugljena. U prosjeku za EU-27 ukupni uvoz obuhvaća uvoz iz zemalja izvan EU-27. Ukupni uvoz za Grčku uključuje trgovinu unutar EU-a. Sirova nafta ne uključuje rafinirane naftne derivate.

Preporučuje se da nova ulaganja u plinsku infrastrukturu i mreže budu, ako je to moguće, otporna na buduće promjene kako bi se budućom prenamjenom za održiva goriva omogućila njihova dugoročna održivost. Grčka bi mogla proširiti opseg i ambiciju postojećih mjera za uštedu energije i smanjiti visoku razinu energetske siromaštva (17,1 % u 2020.), među ostalim upotrebom fondova kohezijske politike, prema potrebi, primjerice za obnovu fonda zgrada. Postojeće tržišne prepreke koje ograničavaju opseg obnove za određene segmente mogle bi se ublažiti ciljanim zakonodavnim i financijskim poticajima. Ciljevi za smanjenje emisija stakleničkih plinova i povećanje upotrebe energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti trebaju biti ambiciozniji radi usklađivanja Grčke s ciljevima paketa „Spremni za 55 %”. Osim toga, potrebno je ubrzati dekarbonizaciju prometnog sektora, koji i dalje uvelike ovisi o nafti, promicanjem održive mobilnosti, uključujući projekte javnog prijevoza i željeznice.

- (30) Iako će ubrzanje prelaska na klimatsku neutralnost i napuštanja fosilnih goriva stvoriti znatne troškove restrukturiranja u više sektora, Grčka može iskoristiti mehanizam za pravednu tranziciju u kontekstu kohezijske politike kako bi smanjila socioekonomske posljedice tranzicije u najteže pogođenim regijama. Osim toga, Grčka može iskoristiti i Europski socijalni fond plus, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća²³, kako bi poboljšala mogućnosti za zapošljavanje i ojačala socijalnu koheziju.
- (31) Uzimajući u obzir Komisijinu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2022. i njegovo je mišljenje²⁴ navedeno u preporuci 1.

²³ Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21.).

²⁴ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

- (32) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je državama članicama europodručja preporučilo da mjere za provedbu preporuka navedenih u Preporuci o europodručju za 2022. poduzmu i u okviru svojih planova za oporavak i otpornost. Za Grčku se to posebno odražava u preporukama 1. i 2.
- (33) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i njezinu ocjenu, Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi za 2022. i Program stabilnosti za 2022. Preporuke Vijeća donesene u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama 1., 2. i 4. Preporukama 1. i 2. doprinosi se i provedbi Preporuke za europodručje za 2022., konkretno provedbi prve, druge i četvrte preporuke za europodručje. Fiskalnim politikama iz preporuka 1. i 2. doprinosi se, među ostalim, uklanjanju neravnoteža povezanih s visokim državnim dugom i nepotpunim vanjskim rebalansom, a istodobno se olakšava rješavanje pitanja visoke nezaposlenosti i niskog potencijalnog rasta. Politikama iz preporuke 4. doprinosi se, među ostalim, uklanjanju slabosti povezanih s dugoročno visokim vanjskim dugom,

PREPORUČUJE da Grčka u 2022. i 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. U 2023. osigurati razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem rasta primarnih tekućih rashoda koje financira država ispod srednjoročnog potencijalnog rasta proizvodnje, uzimajući u obzir stalnu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na porast cijena energije i osobama koje bježe iz Ukrajine. Pripremiti se za prilagodbu postojeće potrošnje u skladu s razvojem situacije. Povećati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetske sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije. U razdoblju nakon 2023. provoditi fiskalnu politiku s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja vjerodostojnog i postupnog smanjenja duga i fiskalne održivosti u srednjoročnom razdoblju zahvaljujući postupnoj konsolidaciji, ulaganjima i reformama. Nastaviti rad na temelju reformi poduzetih u okviru plana za oporavak i otpornost, poboljšati prilagođenost poreznog sustava ulaganjima uvođenjem šireg sustava prethodnih poreznih mišljenja te preispitati strukturu poreznog opterećenja samozaposlenih osoba. Zaštititi učinkovitost javne uprave i istodobno osigurati njezin kapacitet privlačenja pravih vještina i očuvanja usklađenosti s jedinstvenom ljestvicom plaća.
2. Nastaviti s provedbom plana za oporavak i otpornost, u skladu s ključnim etapama i ciljnim vrijednostima iz Provedbene odluke Vijeća od 13. srpnja 2021. Brzo dovršiti pregovore s Komisijom o programskim dokumentima kohezijske politike za razdoblje 2021.–2027. u cilju početka njihove provedbe. Dovršiti preostale reforme koje se provode u okviru pojačanog nadzora, uključujući reformu katastra.

3. Kako bi se osigurao odgovarajući i jednak pristup zdravstvenoj zaštiti, dovršiti provedbu reforme primarne zdravstvene zaštite u skladu s okvirom izmijenjenim u kontekstu pojačanog nadzora, uključujući zapošljavanje osoblja u svim jedinicama primarne zdravstvene zaštite, provedbu registracije stanovništva i uvođenje učinkovite selekcijske funkcije liječnika opće prakse.
4. Smanjiti ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima i diversificirati uvoz fosilnih goriva ubrzavanjem uvođenja energije iz obnovljivih izvora i razvoja infrastrukture za vodik iz obnovljivih izvora. Pitanje ovisnosti riješiti i osiguravanjem dostatnog kapaciteta elektroenergetskih mreža i interkonekcija i plinskih interkonekcija te diversifikacijom pravaca opskrbe plinom. Ojačati okvir tržišta energetske usluge i mjere za povećanje energetske učinkovitosti reformama i tržišnim poticajima za potporu dekarbonizaciji građevinskog i prometnog sektora, posebno promicanjem električne mobilnosti.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica